

УДК 658.2



О.М. Бунда,

*к.е.н., доцент, викладач кафедри обліку і аудиту
Київського національного університету технологій та дизайну,
вул. Немировича-Данченка, 2, м. Київ, 01011, Україна
bundaolga@yahoo.com*

М.А. Гордійчук,

*магістр Київського національного університету
технологій та дизайну,
вул. Немировича-Данченка, 2, м. Київ, 01011, Україна
masha48723@gmail.com*



АНАЛІТИЧНІ ПРОЦЕДУРИ ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВ МЕТАЛУРГІЙНОГО ВИРОБНИЦТВА

Анотація. У статті подано результати дослідження місця аналітичних процедур при проведенні загального аналізу фінансово-економічних показників діяльності підприємств, проаналізовано сучасний стан підприємств металургійного виробництва на прикладі підприємства цього виду економічної діяльності, розроблено алгоритм системи підтримки прийняття рішень в аналізі діяльності підприємства з метою підвищення достовірності показників управлінської та фінансової звітності.

Ключові слова: аналітичні процедури, підприємства металургійного виробництва, аналіз фінансово-економічних показників, методика, фінансовий аналіз показників.

Постановка проблеми. Основним завданням аналітичних процедур діяльності підприємства, як одного із видів аудиторських процедур, виявити наявність або відсутність неправильно відображених фактів господарської діяльності. Аналітичні процедури забезпечують вияв-

лення, оцінку і аналіз фінансово-економічних показників діяльності підприємства, що перевіряється, і спрямовані на встановлення об'єкта можливого ризику. Для досягнення достовірності фінансової звітності підприємства необхідно не тільки використовувати визначені аналітичні процедури, а й поєднувати різні методичні аспекти економічного аналізу. Тому особливо актуальним є питання удосконалення аналітичних процедур, що забезпечує безперервну діяльність підприємства та дозволяє отримати обґрунтовані висновки щодо його подальшого розвитку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання аналітичних процедур та виявлення викривлень і помилок при формуванні фінансової звітності в різний час займалися такі вчені-економісти, як: М.Т. Білуха, Н.В. Борисенко[1], Б.Є. Грабовецький [2], І.В. Жолнер [4], Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча [5], М.Ф. Огійчук [9] та інші. Також деякі аспекти щодо аналітичних процедур діяльності підприємств висвітлені у відповідних регламентованих документах [6,7,8].

Мета дослідження. Удосконалення організаційних та методичних аспектів аналітичних процедур діяльності підприємств металургійного виробництва.

Виклад основного матеріалу. Діяльність підприємств металургійного виробництва є важливим видом економічної діяльності в Україні, який поряд із іншими визначає стан економічного і соціального розвитку держави. Застосування аналітичних процедур для визначення економічного, виробничо-господарського потенціалу металургійного підприємства дозволить приймати ефективні управлінські рішення щодо його стратегічного розвитку. Динаміку кількості функціонуючих підприємств металургійного виробництва України та їх частка у загальній кількості підприємств у 2015-2017 рр. наведено на рисунку 1. Частка підприємств металургійного виробництва у загальній кількості підприємств протягом досліджуваного періоду є стабільною – 12,4%-12,6%.

Динаміку фінансових результатів діяльності підприємств металургійного виробництва в Україні у 2015-2017 рр. наведено на рисунку 2.

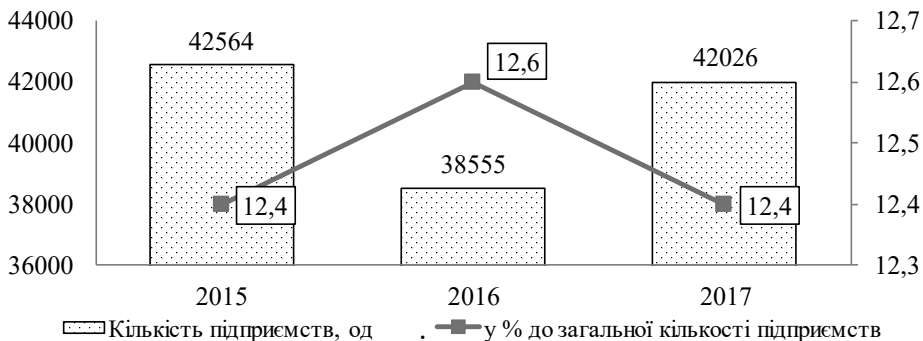


Рис. 1. Динаміка кількості підприємств металургійного виробництва в Україні у 2015-2017 рр. [3].

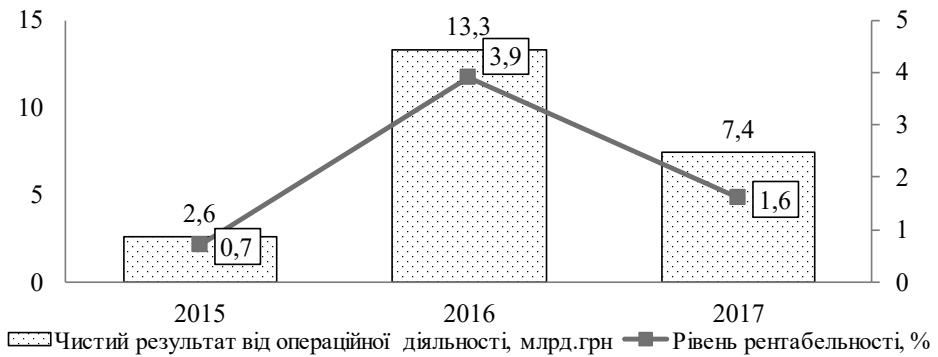


Рис. 2. Динаміка фінансових результатів діяльності підприємств металургійного виробництва в Україні у 2015-2017 рр. [3].

Так, у 2017 р. підприємства металургійного виробництва в Україні отримали чистий прибуток – 7,4 млрд грн, а рівень рентабельності склав 1,6%. У 2016 р. було отримано найвищий за досліджуваний період чистий фінансовий результат – 13,3 млрд грн, а рівень рентабельності склав 3,9%.

Фінансові результати діяльності досліджуваного підприємства металургійного виробництва – ТОВ «Авалон» у 2015–2017 рр. подано у таб. 1. Чистий дохід ТОВ «Авалон» у 2017 р. становив 136600 тис.грн проти 77534 тис. грн у 2015 р., тобто, за період зріс на 59066 тис. грн, або 76,18%.

Таблиця 1
Аналіз фінансових результатів ТОВ «Авалон» у 2015-2017 рр., тис. грн

Показник	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення (+/-)		Темп приросту, %	
				2017-2016	2017-2015	2017/2016	2017/2015
1	2	3	4	5	6	7	8
Чистий дохід від реалізації товарів, робіт, послуг	77534	144899	136600	-8299	+59066	-5,73	+76,18
Собівартість товарів, послуг	58651	128524	112455	-16069	+53804	-12,50	+91,74
Валовий прибуток	18883	16375	24145	+7770	+5262	+47,45	+27,87
Інші операційні доходи	1561	1404	2463	+1059	+902	+75,43	+57,78
Адміністративні витрати	4599	6555	9124	+2569	+4525	+39,19	+98,39

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5	6	7	8
Витрати на збут	10669	5142	7433	+2291	-3236	+44,55	-30,33
Інші операційні витрати	1604	2045	4948	+2903	+3344	+141,96	+208,48
Інші доходи	32	3826	9	-3817	-23	-99,76	-71,88
Інші витрати	127	111	826	+715	+699	+644,14	+550,39
Чистий прибуток	3477	7752	2187	-5565	-1290	-71,79	-37,10

При цьому собівартість товарів та послуг зросла на 53804 тис. грн або 91,74% та у 2017 р. становила 112455 тис. грн. Валовий прибуток ТОВ «Авалон» у 2017 р. склав 24145 тис. грн проти 18883 тис. грн у 2015 р., тобто, за період зріс на 5262 тис. грн (за 2016-2017 рр. збільшився на 7770 тис. грн) або на 27,87%.

Динаміка показників рентабельності ТОВ «Авалон» у 2015-2017 рр. наведена в табл. 2.

Таблиця 2

**Динаміка показників рентабельності ТОВ «Авалон»
у 2015-2017 рр., %**

Показник	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення (+/-)	
				2017-2016	2017-2015
Рентабельність діяльності	5,93	6,03	1,94	-4,09	-3,98
Рентабельність активів	2,01	4,21	1,17	-3,04	-0,84
Рентабельність власного капіталу	2,15	4,56	1,27	-3,29	-0,87
Рентабельність продукції	32,20	12,74	21,47	+8,73	+10,72

За проведеними розрахунками визначено, що у 2017 р. показник рентабельності діяльності ТОВ «Авалон» склав 1,94%, що на 3,98% менше, ніж у 2015 р. та на 4,09% менше, ніж у 2016 р. Рентабельність активів досліджуваного підприємства у 2017 р. становила 1,17%, що на 0,84% менше за показник 2015 р. і на 3,04% менше, ніж у 2016 р. Рентабельність власного капіталу підприємства у 2017 р. склала 1,27%, що на 0,87% менше, ніж у 2015 р. Показник рентабельності реалізованої продукції ТОВ «Авалон» у 2017 р. склав 21,47%, що на 10,72% менше, ніж у 2015 р.

У таблиці 3 наведено основні економічні показники діяльності ТОВ «Авалон» у 2015-2017 рр.

Таблиця 3

**Динаміка основних економічних показників діяльності
ТОВ «Авалон» у 2015-2017 рр.**

Показник	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення (+/-)		Темп приросту, %	
				2017-2016	2017-2015	2017/2016	2017/2015
Вартість майна, тис.грн	173069	184155	187364	+3209	+14295	+1,74	+8,26
Власні фінансові ресурси, тис.грн	162064	169816	172003	+2187	+9939	+1,29	+6,13
Вартість основних фондів, тис.грн	35821	41214	103364	+62150	+67543	+150,80	+188,56
Фондомісткість, грн/грн	0,46	0,28	0,76	+0,48	+0,3	+171,43	+65,22
Фондовіддача, грн/грн	2,16	3,52	1,32	-2,2	-0,84	-62,50	-38,89
Фондоозброненість, тис. грн/особу	148,63	183,17	457,36	+274,19	+308,73	+149,69	+207,72
Вартість оборотних коштів, тис.грн	37284	43177	45018	+1841	+7734	+4,26	+20,74
Коефіцієнт оборотності оборотних коштів	2,08	3,36	3,03	-0,33	+0,95	-9,82	+45,67
Чисельність персоналу, осіб	241	225	226	+1	-15	+0,44	-6,22
Річний фонд оплати праці, тис.грн	6788	14725	19356	+4631	+12568	+31,45	+185,15
Середня місячна заробітна плата, тис.грн/особу	3,73	5,45	7,14	+1,69	+3,41	+31,01	+91,42

Аналіз основних економічних показників діяльності ТОВ «Авалон» у 2015-2017 рр. свідчить, що підприємство нарощувало обсяги власних ресурсів. Однак розраховані значення показників ефективності використання основних фондів ТОВ «Авалон» підтверджують, що за досліджувані роки вони стали використовуватись гірше, рівень ефективності знизився.

Позитивною динамікою прискорення характеризується коефіцієнт оборотності обігових коштів, який за період зріс на 0,95. Чисельність персоналу ТОВ «Авалон» за період знизилася на 15 осіб та у 2017 р. склала 226 осіб, а середьомісячна заробітна плата зроста на 91,42%.

Аналіз основних показників діяльності ТОВ «Авалон» показав, що це підприємство успішно функціонує на ринку України. Діяльність його прибуткова, але динаміка основних показників негативна.

Розрахунок основних коефіцієнтів ліквідності та платоспроможності підприємства за 2015-2017 рр. наведено у таблиці 4.

Таблиця 4

**Динаміка показників ліквідності та платоспроможності
ТОВ «Авалон» за 2015-2017 рр.**

Показник	2015	2016	2017	Абсолютне відхилення	
				2017-2016	2017-2015
Маневреність власних оборотних коштів	0,001	0,13	0,0	-0,13	-0,001
Коефіцієнт загальної ліквідності	3,39	3,01	2,93	-0,08	-0,46
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	0,002	0,25	0,0	-0,25	-0,002
Частка оборотних коштів у активах	0,22	0,23	0,24	+0,01	+0,02
Частка виробничих запасів у поточних активах	0,80	0,31	0,26	-0,06	-0,54
Коефіцієнт покриття запасів	1,26	3,18	3,86	+0,68	+2,60
Коефіцієнт швидкої ліквідності	0,69	2,06	2,17	+0,11	+1,48

Маневреність власних оборотних коштів характеризується зменшенням значення цього показника в динаміці – це негативна тенденція. Також застосування аналітичних процедур діяльності ТОВ «Авалон» у 2015-2017 рр. показало, що за досліджуваній період підприємство має негативну динаміку основних показників ліквідності, платоспроможності, фінансової стійкості.

Проведення аналітичних процедур діяльності підприємства є дієвим способом виявлення помилок і викривлень у системі економічних показників, але необхідно враховувати особливості діяльності підприємства. Важливим аспектом є розробка єдиної методики проведення аналітичних процедур діяльності підприємств. Вона дозволила б порівнювати результати проведених аналізів на різних

підприємствах. Для досягнення такої мети бажано було б розробити систему підтримки прийняття рішень в аналізі діяльності підприємства (рис.3).

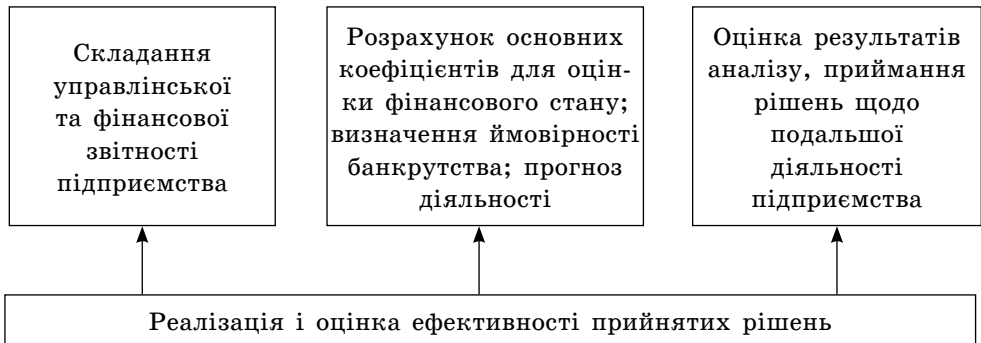


Рис. 3. Алгоритм системи підтримки прийняття рішень в аналізі діяльності ТОВ «Авалон».

Застосування системи підтримки прийняття рішень в аналізі діяльності ТОВ «Авалон» дозволить безпосередньо формувати показники управлінської звітності і оперативно впливати на прийняття важливих рішень щодо поточної та стратегічної діяльності ТОВ «Авалон».

Висновки. Для досягнення достовірності показників діяльності підприємства та стратегічного планування розвитку необхідно сповна використовувати аналітичні процедури. Розробка системи підтримки прийняття рішень в аналізі діяльності ТОВ «Авалон» дозволить керівництву не тільки застосовувати аналітичні процедури, а й використовувати результати для прийняття, реалізації та оцінки обгрунтованих управлінських рішень.

Список використаних джерел

1. Борисенко Н.В. Суть і аналіз фінансово-економічного стану підприємства в сучасних умовах / Н.В. Борисенко, В.І. Куцик // Науковий вісник НЛТУ України. – 2015. – Вип.19. – С. 274–278.
2. Грабовецький, Б. Є. Економічний аналіз : навчальний посібник / Б. Є. Грабовецький. – Вінниця : ВНТУ, 2013. – 85 с.
3. Державна служба статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
4. Жолнер І.В. Фінансовий облік за міжнародними та національними стандартами: [навч. посіб.] / І.В. Жолнер. – К.: Центр учбової літератури, 2012. – 368 с.
5. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: [підручник] / Л.П. Кулаковська, Ю.В. Піча. – К. : Каравела, 2012. – 544 с.
6. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність: Закон України від 21.12.2017 № 2258-VIII // Офіційний веб-сайт Верховної Ради України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.
7. Про затвердження Методики інтегральної оцінки, інвестиційної привабливості підприємств та організацій: Наказ Агентства з питань запобігання бан-

крутству підприємств та організацій від 23.02.1998 №22 // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

8. **Про затвердження** Положення про порядок здійснення аналізу фінансового стану підприємств, що підлягають приватизації: Наказ Міністерства фінансів України та Фонду державного майна України №49/121 за редакцією від 19.02.2013 р. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua>.

9. **Фінансовий** та управлінський облік за національними стандартами: підруч. / М.Ф. Огійчук, Л.О. Сколотій, М. І. Беленкова та ін. / за ред. проф. М.Ф. Огійчука. 7-ме вид., перероб. і допов. Київ: Алерта, – 2016. – 1040 с.

Referenses

1. **Borysenko N.V.** Sut i analiz finansovo-ekonomichnoho stanu pidpriyemstva v suchasnykh umovakh / N.V. Borysenko, V.I. Kutsyk // Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy. – 2015. – Вуп.19. – S. 274–278.

2. **Hrabovetskyi, B. Ye.** Ekonomichnyi analiz : navchalnyi posibnyk / B. Ye. Hrabovetskyi. – Vinnytsia : VNTU, 2013. – 85 s.

3. **Derzhavna** sluzhba statystyky Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://www.ukrstat.gov.ua>

4. **Zholner I.V.** Finansovyi oblik za mizhnarodnymy ta natsionalnymy standartamy: [navch. posib.] / I.V. Zholner. – K. : T.U.L., 2012. – 368 s.

5. **Kulakovska L.P.** Orhanizatsiia i metodyka audytu: [pidruchnyk] / L.P. Kulakovska, Yu.V. Picha. – K. : Karavela, 2012. – 544 s.

6. **Pro audyt** finansovoi zvitnosti ta audytorsku diialnist: Zakon Ukrainy vid 21.12.2017 № 2258-VIII // Ofitsiyni veb-sait Verkhovnoi Rady Ukrainy [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws>.

7. **Pro zatverdzhennia** Metodyky intehralnoi otsinky, investytsiinoi pryvabylivosti pidpriyemstv ta orhanizatsii: Nakaz Ahentstva z pytan zapobihannia bankrutstvu pidpriyemstv ta orhanizatsii vid 23.02.1998 №22 // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua>

8. **Pro zatverdzhennia** Polozhennia pro poriadok zdiisnennia analizu finansovoho stanu pidpriyemstv, shcho pidliahaiut pryvatyzatsii: Nakaz Ministerstva finansiv Ukrainy ta Fondu derzhavnoho maina Ukrainy №49/121 za redaktsiieiu vid 19.02.2013r. // [Elektronnyi resurs] – Rezhym dostupu: <http://zakon2.rada.gov.ua>

9. **Finansovyi** ta upravlinskyi oblik za natsionalnymy standartamy: pidruch. / M.F. Ohiichuk, L.O. Skolotii, M. I. Belenkova ta in. / za red. prof. M.F. Ohiichuka. 7-me vyd., pererob. i dopov. Kyiv: Alerta, – 2016. – 1040 s

Ольга Николаевна Бунда,

*кандидат экономических наук, доцент кафедры учёта и аудита
Киевского национального университета технологий и дизайна,
ул. Немировича-Данченко, 2, г. Киев, 01011, Украина
bundaolga@yahoo.com*

Мария Андреевна Гордийчук,

*магистр Киевского национального университета технологий и дизайна,
ул. Немировича-Данченко, 2, г. Киев, 01011, Украина
masha48723@gmail.com*

Аналитические процедуры деятельности предприятий металлургического производства

Аннотация. В статье представлены результаты исследования места аналитических процедур при проведении общего анализа финансово-экономических показателей деятельности предприятий, проанализировано нынешнее состояние предприятий металлургического производства на примере предприятия данного вида экономической деятельности, разработан алгоритм системы поддержки принятия решений в анализе деятельности предприятия с целью повышения достоверности показателей управленческой и финансовой отчетности.

Ключевые слова: аналитические процедуры, предприятия металлургического производства, анализ финансово-экономических показателей, методика, финансовый анализ показателей.

Olga Bunda,

*PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting and Audit Kiev National University of Technology and Design, st. Nemirovich-Danchenko, 2, Kiev, 01011, Ukraine
bundaolga@yahoo.com*

Mariia Gordiyehuk,

*Master of Kiev National University of Technology and Design, st. Nemirovich-Danchenko, 2, Kiev, 01011, Ukraine
masha48723@gmail.com*

Analytical procedures of activity of the enterprises of metallurgical production

Abstract. The article presents the results of the study of the place of analytical procedures in conducting a general analysis of the financial and economic indicators of the enterprises, conducted an analysis of the level of the current state of metallurgical enterprises on the example of the enterprise of this type of economic activity. The algorithm of decision support system in the analysis of enterprise activity was developed to increase the reliability of the indicators of management and financial reporting.

Key words: analytical procedures, enterprises of metallurgical production, analysis of financial and economic indicators, methodology, financial analysis of indicators.